
ÚVOD

Cisársky rez je pravdepodobne jednou z najstarších operácií v histórii medicíny. Veľmi málo chirurgických výkonov je témou takých urputných diskusií, ako je to práve pri cisárskom reze. Pôvodne išlo o postup poslednej voľby na záchranu dieťaťa u mnohokrát už mŕtvej matky, kým dnes je to pomerne bezpečná a často plánovaná operácia. Meniace sa trendy vo frekvencii cisárskych rezov pre rôzne indikácie možno čiastočne vysvetliť zlepšenými postupmi v pôrodníctve, anestéziológii, hematológii a neonatológii. Kultúrne zmeny, očakávania širokej verejnosti a strach pôrodníkov zo súdnych sporov spôsobili zmenu vo frekvencii cisárskych rezov, ako aj v indikáciách. V súčasnosti je cisársky rez najčastejšou „veľkou“ operáciou v medicíne.

Keďže laická verejnosť v rozvinutých krajinách očakáva pri každej tehotnosti a pôrode nekomplikovaný priebeh a vynikajúci výsledok, cisársky rez je považovaný za zdanlivo jednoduchý nástroj na dosiahnutie tohto cieľa. Aj preto je nevyhnutné, aby pôrodnici vedeli správne informovať rodičky o výhodách, ale aj krátkodobých a dlhodobých komplikáciách cisárskeho rezu. Z toho dôvodu je v tejto knihe zaradená aj kapitola venovaná dlhodobým následkom cisárskeho rezu na reprodukčné zdravie ženy. Nachádza sa tu aj nová nozologická jednotka – syndróm jazvy po cisárskom reze.

Pohľad na moderný cisársky – hlavne na jeho indikácie – nemožno vnímať rovnako v industrializovaných krajinách s nízkou až extrémne nízkou natalitou a v rozvojových krajinách, kde je natalita vysoká. Rovnako z hľadiska hodnotenia benefítov a rizík cisárskeho rezu a vaginálneho pôrodu je rozdiel v hodnotení následkov jednotlivých spôsobov pôrodu s ohľadom na výrazne rozdielnu priemernú dĺžku života žien v rozvojových a rozvinutých krajinách. V neposlednom rade treba vnímať aj individuálne očakávania žien od materstva, pôrodu, rodičovstva, intímneho života a iných aspektov v živote ženy. Preto je jedna kapitola venovaná vaginálnemu pôrodu po cisárskom reze, aby mohli byť pacientky svojimi pôrodníkmi erudovane informované o rizikách a benefitoch a následne sa mohli zodpovedne rozhodnúť o spôsobe pôrodu.

Technika cisárskeho rezu je uvedená okrem teoretickej roviny aj vizuálne, preto je doplnkom knihy videonahrávka cisárskeho rezu, kde možno pozorovať cisársky rez „krok za krokom“.

Hlavným cieľom tejto knihy je poskytnúť ucelený pohľad na cisársky rez vrátane jeho histórie, topografickej anatómie detailov jednotlivých operačných techník a postupov, ktoré sa v súčasnosti používajú. Kniha je určená najmä lekárom v špecializačnej príprave z gynekológie a pôrodnictva, ale určite v nej nájdú cenné informácie aj študenti lekárskeho fakúlt a pôrodnej asistencie.

Vďaka vyslovujem spoluautorom, ktorí mi pomohli zostaviť niektoré kapitoly, najmä kapitolu, ktorá pojednáva o právnych otázkach a kapitolu venovanú anestézii.

Vďakou som zaviazaný aj svojim učiteľom a mentorom prof. MUDr. Štefanovi Lukačínovi, PhD. a prof. MUDr. Pavlovi Caldovi, Csc., ktorých cenné rady a excelentný medicínsky cit pre gynekológiu a pôrodnictvo som sa snažil preniesť i do tejto knihy.

V Košiciach 30. 10. 2021

doc. MUDr. Erik Dosedla, PhD., MBA